

การสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์ เรื่อง แผ่นดินแห่งความหวัง*
CREATION OF VISUAL ART WORK ON THE TOPIC “LAND OF HOPE”

ทวีศักดิ์ ไชยโกฏี¹, บุญทัน เชษฐสุราษฎร์², กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์³
Taweesak Chaiyakot¹, Boontan Chetsurat², Kanokwan Nithirattapat³
คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2,3}
Faculty of Fine - Applied Arts and Cultural Science, Mahasarakham University^{1,2,3}
Email : Tawee112tt@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมทิวทัศน์ทางเกษตรกรรม โดยเน้นลงไปในระยะเอียงพื้นที่ที่เป็นความหวังของชีวิต และความสัมพันธ์ของพื้นที่กับผู้คน 2) เพื่อสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม 2 มิติ แสดงออกผ่านรูปแบบจิตรกรรมภาพทิวทัศน์ในลักษณะเหมือนจริงที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำมาหากินในภูมิลาเนา เป็นการศึกษาแบบเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ แหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่ทางเกษตรกรรมในภูมิลาเนา ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมทิวทัศน์และอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรมของ ทวี นันทขว้าง ในผลงานชุดทิวทัศน์ชนบท Anselm Kiefer ในผลงานชุด Le Dormeur du Val นิติ วัตูยา ในผลงานชุด novelty บุญนำสาสุต ในผลงานชุด กองฟาง และVincent van Gogh ในผลงานชื่อ The Potato Eaters วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความชัดเจนของแนวเรื่อง รูปทรงสัญลักษณ์ และเทคนิคการสร้างสรรค์

ผลการวิจัยพบว่า 1) จิตรกรรมทิวทัศน์เป็นสารแสดงความรู้สึกถึงผืนแผ่นดินที่ยิ่งใหญ่ แสดงความคิด คือภาพสะท้อนความหวังของชีวิตจากผืนแผ่นดินในธรรมชาติ ตลอดจนบันทึกเรื่องราวช่วงชีวิต ความทรงจำได้เป็นอย่างดี ผ่านพื้นที่เชื่อมโยงกับผู้คนในการดำเนินชีวิต 2) โดยสรุปในการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์แผ่นดินแห่งความหวังเห็นคุณค่าและความสำคัญของเรื่องราว และบุคคลรอบ ๆ ตัวให้ความสำคัญกับบุคคลในครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นทางมนุษยธรรม เห็นอกเห็นใจคนยากไร้ มองโลกในแง่ดีดำเนินชีวิตด้วยพลัง และความหวัง

คำสำคัญ : แผ่นดิน; ความหวัง; จิตรกรรมทิวทัศน์

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1. study the agricultural landscape environment by focusing on the details of some hopeful area and relations to people in the area. 2. to create 2D paintings expressing through the shape of a rice field landscape using black and white oil technique by pointing of colors and creating rough textures to show traces of and exhausting and tough lives. To creatively represent some hope of the land, information was collected from the exact environment including agricultural habitats in the area and inspired by the creation of landscape paintings and the influence of works of art such as The Rural Landscape series from Thawee Nantakwang, Le Dormeur da Val series from Anselm Kiefer, The Novelty series from Niti Wattuya, The Kong Fang series from Boonnam Sasud, and the Potato Eaters from Vincent van Gogh. to find clarity of the subject matters by analyzing all the information, symbolic shapes and creative techniques were used to create 4 unique pieces of artwork.

The result of the study and creativity found that 1) landscape painting expresses feelings, hopeful thoughts, as well as memorization of rural life stories through how people live their lives in the area. 2) The Land of Hope Thesis shows the value and importance of things and people around you. Giving attention and caring for the family is a beginning of sympathy. Think optimistically and live life hopefully.

Keywords : Land; Hope; Landscape painting

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

จิตรกรรมทิวทัศน์ เป็นผลงานที่ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว เช่น ภูเขา ป่าไม้ แม่น้ำ หรือสิ่งแวดล้อมต่างๆ มีเนื้อหาสาระหลักคือมุมมองกว้างๆ ในอดีตที่ผ่านมาจิตรกรรมภาพทิวทัศน์เป็นแค่ภาพประกอบฉากหลังของภาพบุคคล ความสำคัญของภาพทิวทัศน์เริ่มได้รับความนิยมถ่ายทอดกันมากในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 หลังจากนั้นมาจิตรกรรมภาพทิวทัศน์ได้รับความนิยม และแพร่หลายมากยิ่งขึ้น เพื่อต้องการบันทึกความสวยงามในธรรมชาติ ปัจจุบันจิตรกรรมทิวทัศน์เป็นทั้งตำราในเบื้องต้นเพื่อฝึกฝนทักษะฝีมือ และศึกษาทำความเข้าใจกับความงามขั้นพื้นฐานเพื่อที่จะต่อยอดในการสร้างสรรค์ชิ้นสูง และยังเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางและเป็นสื่อหลักในการแสดงออกทางความรู้สึก ความคิดที่ศิลปินได้สอดใส่จินตนาการลงไปในผลงานอีกด้วย (ศุภพงศ์ ยืนยง, 2558)

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งสำคัญอย่างยิ่งต่อมวลมนุษย และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกเป็นทั้งวัตถุแห่งความเบิกบานยินดี และยังให้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และ

เป็นหลักฐานอย่างหนึ่งทางประวัติศาสตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความงามตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวแล้ว จิตรกรยังได้แสดงถึงเรื่องราวเนื้อหาเรื่องราวในชีวิต สิ่งที่กระทบจิตใจที่เกิดขึ้นลงในผลงานอีกด้วย ดังนั้นความหมายของภาพทิวทัศน์หมายถึงภาพที่มีลักษณะภูมิประเทศที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการของผู้สร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์มีความสนใจใฝ่รู้ต่อศิลปะจิตรกรรมทิวทัศน์ มุ่งหวังที่จะให้ภาพทิวทัศน์เป็นสื่อแสดงความรู้สึกถึงความหวังบนแผ่นดินของครอบครัว ดังที่สุทธิชัย หยุ่น กล่าวถึงชีวิตคนอยู่ได้ด้วย ความหวัง แต่ความผิดหวังเป็นเรื่องปกติ ใครไม่เคยมีความทุกข์ก็ย่อมไม่รู้ว่าความสุขนั้นเป็นอย่างไร คุณวิกรม กรมดิษฐ์ ใช้ชีวิตอย่างโชคชะตา มีประสบการณ์ที่ต้องฟันฝ่าที่หลากหลาย จนทำให้กลายเป็นคนที่มีหลักเกณฑ์ในการดำรงชีวิต ยามฝนตกคิดถึงวันแดดออก และวันฟ้าใสก็ต้องเตรียมตัวสำหรับ พายุหนักหน่วง (ว.วชิรเมธี และวิกรม กรมดิษฐ์, 2557) ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่สำคัญที่สุดเป็น หน่วยสังคมที่มีความสัมพันธ์และความใกล้ชิด เป็นสถาบันที่คงทนที่สุด ครอบครัวจึงเป็นสถาบันที่สำคัญมากต่อร่างกายและจิตใจ ถ้าปราศจากครอบครัว การคงอยู่ของมนุษย์อาจจะไม่สมบูรณ์ (สุพัตรา สุภาพ, 2536)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องราวจากการดำรงชีวิตของ บุคคลในครอบครัว ความลำบากเหน็ดเหนื่อยของบุพการี ผ่านภาพทิวทัศน์เกษตรกรรม อันเป็นพื้นที่ ทำมาหากินเลี้ยงชีพที่มีความผูกพันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกถึงความหวัง ภายในจิตใจที่ซ่อนเร้นในอุปสรรค ความเหนื่อยล้าจากการดิ้นรนในการดำเนินชีวิต โดยมีความหวัง ความฝันเป็นแสงนำทางแห่งชีวิต ผ่านการคิดวิเคราะห์ตีความ แสดงออกผ่านการใช้ภูมิทัศน์เป็น รูปธรรม ใช้จินตนาการและการใช้ภาษาทางความคิดที่เกิดจากการศึกษา ค้นคว้าและทดลองในการ สร้างสรรค์ เพื่อให้รูปแบบหรือความรู้สึกในจิตใจสู่ภาษาภาพ ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงพื้นที่แห่ง ความหวัง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทิวทัศน์ทางเกษตรกรรม โดยเน้นลงไปในรายละเอียดพื้นที่ที่เป็น ความหวังของชีวิต และความสัมพันธ์ของพื้นที่กับผู้คน

2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ แสดงออกผ่านรูปแบบจิตรกรรมภาพทิวทัศน์ใน ลักษณะเหมือนจริง ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทำมาหากินในภูมิลำเนา

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้เนื้อหาองค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาวิถีชีวิตความผูกพันในภูมิลำเนา และความรัก เห็นคุณค่าของวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ดึงมาการช่วยเหลือพึ่งพาตนเองอย่างมีความหวัง

3.2 ได้รูปแบบเนื้อหาเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการจิตรกรรม ที่แสดงออกให้เห็นถึงความรู้สึก เพื่อถ่ายทอดผ่านผลงานสร้างสรรค์ให้มีความหมายสื่อถึงพลังความรู้สึกถึงความหวังที่แสดงออกมา

3.3 ได้เทคนิค การเลือกใช้วัสดุและเทคนิคในการสื่อความหมาย เช่น การแสดงออกด้วย พื้นผิวที่มีความหยาบ ขรุขระ ในบรรยากาศขาวดำ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ดิ้นรน สื่อความ หมายถึงการดำเนินชีวิตในความยากลำบาก

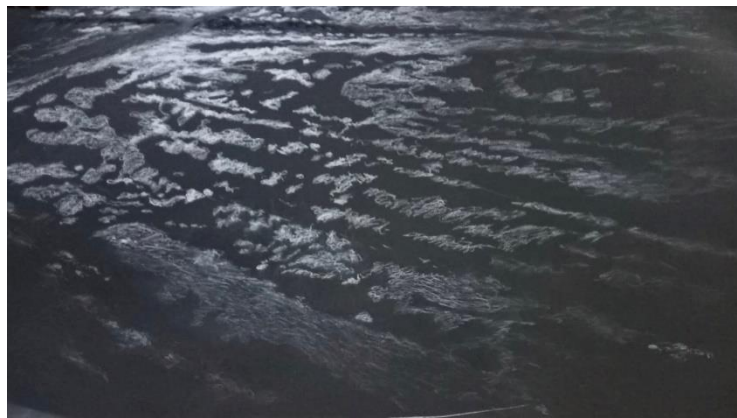
4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบการสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์ เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงแผ่นดินแห่งความหวังผ่านผลงานศิลปะ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 ข้อมูลเอกสาร โดยข้อมูลที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับการศึกษาหาข้อมูลจากสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสาร หนังสือ สุจิตร์ และสื่ออินเทอร์เน็ต รวมทั้งอิทธิพลทางผลงานศิลปกรรมที่ผู้สร้างสรรค์สนใจ ศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกที่เป็นสาระของภาพทิวทัศน์ ซึ่งมีความโดดเด่นด้านการสร้างสรรค์การจัดวางองค์ประกอบ ระยะเวลา น้ำหนัก การใช้สัญลักษณ์ มารองรับในการทำงานโดยมีอิทธิพลทุกๆด้านนั้น ผู้สร้างสรรค์สนใจศึกษาทั้งในด้านรูปแบบ เทคนิค และแนวคิดในการสร้างสรรค์จากศิลปินเป็นข้อมูลสำคัญในการศึกษาเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

4.2 ข้อมูลภาคสนาม ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการค้นคว้าข้อมูลเพื่อเป็นรากฐานในการรองรับการดำเนินการวิจัย ทั้งการได้ออกภาคสนามหรือการได้ออกนอกพื้นที่เพื่อศึกษาดูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หาข้อมูลที่หลากหลาย จากสถานที่ต่างกัน เช่น ในป่าไม้ ทุ่งนา ชนบทอีสาน เป็นต้น ที่ผู้สร้างสรรค์ได้สนใจเป็นพิเศษ เช่น ภาพทิวทัศน์ทุ่งนา ภาพทิวทัศน์ ไร่ สวนผัก และทิวทัศน์สองฝั่งถนนที่จะมีลักษณะใกล้เคียงและสามารถนำมาอ้างอิงได้ โดยผู้สร้างสรรค์ได้ทำการเก็บข้อมูลโดยทำการบันทึกเป็นภาพถ่ายและภาพร่าง

4.3 การทำภาพร่างโดยในการร่างภาพได้แรงบันดาลใจมาจากพื้นที่ทางเกษตรในภูมิภาคอีสาน เช่น ทิวทัศน์ทุ่งนาในช่วงเวลาต่างๆ จากการออกภาคสนามเพื่อศึกษารายละเอียด รูปทรง และแสงเงาจากธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม โดยนำข้อมูลที่เป็ภาพถ่าย ภาพร่าง มาวิเคราะห์หาองค์ประกอบที่เหมาะสม การทดลองสร้างพื้นผิว และกำหนดแสงเงาที่ตอบสนองกับแนวความคิดและจุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ กรรมวิธีในการทำภาพร่างผู้สร้างสรรค์ได้ออกภาคสนามด้วยการวาดเส้นบนกระดาษในสถานที่จริง และบันทึกเป็นภาพถ่ายขาวดำหลายๆภาพมาต่อเพื่อหาองค์ประกอบของภาพ และการออกภาคสนามเพื่อสัมผัสบรรยากาศ ความรู้สึกที่มีต่อสภาพแวดล้อม ตลอดจนลักษณะทางกายภาพต่างๆ โดยมีตัวอย่างภาพร่างด้วยดินสอสีสีขาวบนกระดาษดำ และภาพร่างที่เป็นภาพถ่ายดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพร่างผลงาน

(ที่มา: ภาพร่างโดยผู้สร้างสรรค์ ณ ตำบลท่าขนอย อำเภอแก่นทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
เมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2565)

ภาพที่ 2 ภาพร่างผลงาน

(ที่มา: ภาพร่างโดยผู้สร้างสรรค์ ณ ตำบลท่าขนอย อำเภอแก่นทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
เมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2565)

4.4 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งในการสร้างสรรค์ การวางแผนให้ชัดเจน จะช่วยลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ต้องผ่านการ ทดลองก่อนการสร้างสรรค์ผลงานจริง วัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญในการสร้างสรรค์ซึ่งประกอบไปด้วย สีนํ้ามัน ยางพารา กิ่งข่อยทุบปลายให้แตก มีดคัตเตอร์ เครื่องมือแกะไม้ พู่กัน ฟองน้ำ เพื่อใช้สำหรับ สร้างพื้นผิวและการลงสี

4.5 การสร้างสรรค์ผลงานเป็นขั้นตอนที่ได้คิดวิเคราะห์และทดลองทางด้านเทคนิคแล้ว ผ่านกระบวนการตีความทำภาพร่างที่หลากหลาย เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมประเภททิวทัศน์ เพื่อสื่อความหมายแทนบุคคล โดยสะท้อนตามความเหมาะสมและเป้าหมายของการแสดงออก มี ขั้นตอนและกระบวนการตั้งแต่เลือกภาพร่าง และขั้นตอนการสร้างพื้นผิวให้หนาแน่นด้วยขี้เลื่อย ยางพารา แล้วเก็บรายละเอียดด้วยสีนํ้ามันเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อทำให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่มี ภาพความประทับใจในความทรงจำและสร้างพื้นที่แห่งความรู้สึกพิเศษ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างพื้นผิว เป็นขั้นตอนการใช้วัสดุมาสร้างพื้นผิวให้หนาแน่นขึ้นด้วยขี้เลื่อย ผสมกาวบริเวณที่เป็นรอยไถ แปลงดินในทิวทัศน์ทุ่งนา ใช้ยางพาราเพื่อสร้างพื้นผิวของพืช ต้นข้าว ตามท้องทุ่งนาให้มีความหนาแน่น มีการเคลื่อนไหวหนักแน่น

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากการสร้างพื้นผิวเสร็จ จากนั้นลงสี น้ำหนักด้วยขาวเทาดำ บริเวณที่สร้าง พื้นผิวทั้งหมด และลงน้ำหนักทุกส่วนของผลงาน ให้มีขอบเขตรายละเอียดและให้มีมิติมากขึ้น

ขั้นตอน 3 การเก็บรายละเอียดในผลงาน แสงเงา ระยะมิติในภาพ รวมทั้งการใช้สีนํ้ามัน เพื่อคลุมบรรยากาศครั้งสุดท้ายเพื่อควบคุมแสงให้ระยิบระยับและมีลักษณะของแสงสลัวๆ ในช่วง เวลาเช้า

5. ผลการวิจัย

5.1 การสร้างสรรค์ผลงาน แผ่นดินแห่งความหวัง เป็นผลดีต่อผู้สร้างสรรค์ที่เลือกศึกษา ข้อมูลที่ใกล้ตัว มีประสบการณ์ตรง มีความลึกซึ้ง มีความเข้าใจในลักษณะทางกายภาพอีกทั้งยัง สัมพันธ์กับชีวิตสามารถพัฒนาต่อยอดได้ในอนาคต การศึกษารวบรวมข้อมูลผ่านการคิดวิเคราะห์ เลือกสรรคัดกรองข้อมูลเพื่อเป็นแรงบันดาลใจ ผสมผสานกับความรู้สึกร่วมจากประสบการณ์และความ ทรงจำ เชื่อมโยงผูกพันกับพื้นที่จากทัศนคติส่วนตัวเพื่อนำมาสร้างสรรค์ ถ่ายทอดความหมายของ ทิวทัศน์ เป็นพื้นที่ที่กล่าวถึงตัวบุคคล พื้นที่ที่นำมาหากินตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญคือความ ผูกพันและเป็นตัวแทนที่สามารถอธิบายถึงเรื่องราวชีวิตของคุณคนได้ การต่อสู้ดิ้นรนการดำเนินชีวิต ด้วยความลำบากเหน็ดเหนื่อยบนแผ่นดินภูมิลำเนาของตน แต่ชีวิตต้องดำเนินต่อไปเป็นการแสดงถึง การต่อสู้ด้วยความหวัง

5.2 ผลการสร้างสรรค์ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ได้มีการ ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เริ่มต้นจากการเก็บข้อมูล นำมาวิเคราะห์เลือกสรรข้อมูลที่ เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์ ประเด็นสำคัญในการหาแรงบันดาลใจ เลือกหัว หัวข้อที่ตนเองถนัดและชื่นชอบแล้วเลือกข้อมูลที่ใกล้ตัว และผู้สร้างสรรค์เองมีประสบการณ์เพื่อถ่ายทอด ความเข้าใจและความลึกซึ้งเชื่อมโยงกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ มุ่งเน้นไปที่แผ่นดินแห่ง ความหวัง โดยใช้แปลงนาหรือพื้นที่ทางการเกษตรมาใช้ในการสื่อความหมายอันเป็นพื้นที่หากิน ของบุคคลในครอบครัว ผู้สร้างสรรค์เองมีประสบการณ์ในการทำไร่ทำนาและเห็นคนในครอบครัว ลำบากตรากตรำ เหน็ดเหนื่อยต่อสู้ดิ้นรนเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น จากแรงบันดาลใจตรงนี้ผู้สร้างสรรค์จึง ตีความเป็นเรื่องของความหวังในชีวิต จึงใช้รูปทรงของทิวทัศน์เป็นรูปทรงใหญ่มีรายละเอียดเนื้อหา ของพืช แปลงนา รอยไถ แหล่งน้ำ แสดงออกในรูปแบบเหมือนจริง ผ่านทิวทัศน์ขาวดำ สีดำแทน ทัศนคติด้านลบในใจที่มีต่อความลำบากเหน็ดเหนื่อยของบุคคลในครอบครัว เป็นมุมมองที่ผู้ สร้างสรรค์มองอย่างลึกซึ้งลงไป เห็นมิติการดำเนินชีวิตของคุณคน

ภาพที่ 3 ผลงานสร้างสรรค์
ชื่อผลงาน แผ่นดินแห่งความหวัง
ขนาด 120X450 เซนติเมตร
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

(ที่มา: ผลงานสร้างสรรค์โดยผู้สร้างสรรค์ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม เมื่อ 5 มีนาคม 2565)

ภาพที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์

ชื่อผลงาน บันทึกวิถีชีวิต

ขนาด 150X375 เซนติเมตร

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

(ที่มา: ผลงานสร้างสรรค์โดยผู้สร้างสรรค์ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม เมื่อ 5 เมษายน 2565)

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูล แผ่นดินแห่งความหวัง การวิเคราะห์ตีความข้อมูล แผ่นดินหมายถึงพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลหรือเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม เป็นพื้นที่ที่ทำมาหากินและการดำเนินชีวิตที่ลำบาก เหน็ดเหนื่อย ผ่านร่องรอยจากประสบการณ์ของตัวเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรณลิน สิงขรณ์ และภาวดี เหมทานนท์ (2564) ที่สนับสนุนด้านเนื้อหาเกี่ยวกับ ทฤษฎีความหวัง (hope theory) ที่เชื่อว่า ทุกการกระทำของมนุษย์คือการมุ่งสู่เป้าหมาย และทุกเป้าหมายคือการเกิดความหวังในจิตใจ หากบุคคลมีความหวังในชีวิต จะช่วยให้มีพลังในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน จากกระบวนการศึกษารวบรวมข้อมูล ผ่านความทรงจำและประสบการณ์ในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญทัน เชษฐสุราษฎร์ (2557) ที่ได้กล่าวถึงศิลปะคือประสบการณ์ ประสบการณ์ส่วนตัวจะเป็นตัวกำหนดความคิด (Idea) หรือแนวความคิด (Concept) ของการทำงาน ประสบการณ์จะนำไปสู่ความจริง ซึ่งเป็นความจริงที่อยู่ในใจของศิลปิน เป็นการแสดงทัศนะส่วนตนที่มีต่อประสบการณ์นั้นๆ ทำให้ได้ข้อมูลการสร้างสรรค์นำไปวิเคราะห์โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี และ ความรู้สึก ผสมผสานกับจินตนาเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตใจ

6.2 ผลการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อแสดงถึงพลังของ แผ่นดิน พลังแห่งชีวิต เพื่อสื่อถึงพื้นที่แห่งความหวัง การสื่อความหมายใช้สัญลักษณ์แปลงนาเป็นตัวแทนของบุคคล รูปทรงธรรมชาติที่ประกอบด้วย แนวป่า แนวเขา เนินดิน น้ำ แปลงนา ต้นข้าวที่โอบล้อมร่องรอยแห่งวิถีชีวิตเอาไว้ ผู้สร้างสรรค์ได้แสดงออกในรูปแบบเหมือนจริงแสดงถึงความ เป็นจริงของชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดของ จิระพัฒน์ พิตรปรีชา (2552) กล่าวถึงบทประพันธ์ของ

อีมิล โซล่า(Emil Zola)ว่าการมองทิวทัศน์ที่จะสร้างสรรค์ แปรออกมาเป็นลีลาของตนเอง โดยที่ยังคงรักษาความเป็นจริงบวกกับการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกออกมา โดยแสดงออกผ่านการวาดเส้น น้ำหนัก แสงเงา และจังหวะก่อเกิดมิติในงานจิตรกรรม ดังแนวคิดของ อิทธิพล ตั้งโฉลก (2551) กล่าวถึงทฤษฎีการวาดเส้นว่านิยามแห่งเส้นทั้งรูปธรรมและนามธรรม มีความงาม มีชีวิต มีความเคลื่อนไหว มีจิตวิญญาณและมีความเป็นจริงในตัวเองจากแนวคิดดังกล่าว ผู้สร้างสรรค์ใช้เส้นในการสร้างพื้นผิว ร่องรอยเพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวติดต้นตอชีวิตของผู้คนที่ดำเนินต่อสู้อันชีวิต และน้ำหนัก ขาว เทา ดำ เพื่อสร้างจุดเด่นจากการขัดแย้งกันของน้ำหนักดังแนวคิดของ ชะลูต นิมสมอ (2559) กล่าวถึงความเป็นเด่นของน้ำหนัก น้ำหนักอ่อนหรือขาวที่เด่นออกมาจากพื้นเข้มหรือสีดำ น้ำหนักจะสะดุดตา เป็นจุดเด่นของผลงาน อีกนัยยะหนึ่งเพื่อสร้างให้เกิดแสงและเงา เพื่อสื่อความหมายของ สีขาว สีเทา และสีดำ สีดำแสดงถึงความหนักอึ้ง ความทุกข์เศร้าที่ซ่อนเร้นในจิตใจ และสีขาวคือแสงเป็นจุดประกายของความหวัง กำจร สุนพงษ์ศรี (2558) กล่าวถึงทฤษฎีแสง ลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ แสงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ช่วงเวลาของแสงจึงมีความหมาย ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้แสงเวลาเข้าที่มีความสลัว สาดส่องมาจากด้านหลัง แสงในเวลาเช้าคือสัญลักษณ์ของการเริ่มต้นของวันใหม่ ฤดูกาลใหม่เป็นแสงแห่งความหวังในชีวิต อิทธิพล ตั้งโฉลก (2550) กล่าวถึงภาษาแห่งจิตรกรรม สีส้มบทบาทสำคัญของจิตรกรรม และจิตรกรรมส่วนใหญ่สียังต้องประสานสัมพันธ์กับทัศนธาตุอื่นๆ ทั้งเส้น น้ำหนัก พื้นผิว รวมทั้งสัญลักษณ์อื่นๆ เป็นภาษาแห่งทัศนศิลป์สื่อทั้งความคิด และอารมณ์ความรู้สึกออกมาจากจิตใจโดยตรง

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ แผ่นดินแห่งความหวัง ได้เกิดความรู้ใหม่ขึ้น เกิดข้อค้นพบแนวคิดระหว่างบุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับแผ่นดิน มีเรื่องราวมากมายที่ซ่อนเร้นในร่องรอยการดำเนินชีวิต การแสดงออกของภาพทิวทัศน์สีขาวดำเป็นการสื่อสารความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ที่มีประสบการณ์กับเรื่องราวในวิถีชีวิตชนบท รูปทรงธรรมชาติที่แผ่ขยายออกไป กว้างไกล สูดสายตารูปทรงธรรมชาติที่ประกอบด้วย แนวป่า แปลงนารอยไถ แหล่งน้ำ ดอกไม้ดอกหญ้า ที่โอบล้อมร่องรอยแห่งชีวิตไว้ รอยไถ แปลงนาเป็นตัวแทนของชีวิตที่ถูกโอบอุ้มโดยธรรมชาติ ถึงแม้จะมีอุปสรรค ความลำบาก แกร่นแค้นในการดำเนินชีวิตแต่ชีวิตต้องดำเนินต่อไป เป็นแรงบันดาลใจเบื้องต้นและวิเคราะห์ค้นหาเทคนิคเพื่อสอดคล้องแนวคิด เทคนิคการจุดสีการสร้างพื้นผิวจึงเป็นการสร้างพื้นผิวและน้ำหนักที่หายาขรุขระ บรรยากาศที่สลัว เปิดแสงเพียงส่วนน้อยเพื่อแสดงถึงความหวังอันน้อยนิดที่มีอยู่บนความลำบาก นำเอาทฤษฎีของแสงที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ แสงในภาพเป็นแสงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตการดำเนินชีวิตและแสดงอารมณ์ความทุกข์ยากในบรรยากาศภาพที่หม่นหมองของสีขาวเทาและดำ แต่มีแสงเวลาเช้าที่แสดงถึงความหวังในการดำเนินชีวิต ผู้สร้างสรรค์ได้นำเอาลักษณะของแสงที่แผ่กระจายออกในบรรยากาศที่สลัวมาใช้ในผลงาน แสงที่เกิดจากธรรมชาติ ลักษณะแสงที่เกิดขึ้นคือแสงในเงาซึ่งบ่งบอกและสื่อความหมายได้เป็นอย่างดีในการสื่อเรื่องความหวัง เทคนิคในผลงานผู้สร้างสรรค์จะไม่ใช้เทคนิคเดียวกันทั้งภาพ เป็นการผสมผสานเทคนิคเพื่อให้เกิดผิวสัมผัสและกระตุ้นเร้าการรับรู้ของผู้ชม เป็นการวาดเส้นผสมกับการจุดสีน้ำมัน สร้างพื้นผิวและการจุดสีเพื่อให้เกิดบริเวณที่เป็นแสง การจุดสีสร้างบรรยากาศ น้ำหนักและรูปทรง และยังคงแสง

ระยิบระยับทั่วทั้งภาพดั่งแสงในเงา ผสมผสานกับการสร้างร่องรอยพื้นผิวที่หยาบเพื่อแทนความหมายของความแร้นแค้นในชีวิต ในกระบวนการทางเทคนิคเพื่อตอบสนองความรู้สึกและพื้นผิวของพื้นที่ของวัตถุนั้น เมื่อประกอบรวมทางเทคนิคเป็นการผสมผสานแสดงออกตามความเป็นจริงของวัตถุทางธรรมชาตินั้น แสดงความเป็นจริงและเพื่อสื่อความหมายตามความคิดของผู้สร้างสรรค์

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากการศึกษาสร้างสรรค์ผลงานชุด แผ่นดินแห่งความหวัง ผู้วิจัยได้นำเสนอ เรื่องราวในประสบการณ์ชีวิต การดำเนินชีวิต วิธีชีวิตของบุคคลในครอบครัวและวิถีชีวิตในชนบท เป็นเรื่องราวใกล้ตัว ผู้สร้างสรรค์มีประสบการณ์จริงซึ่งง่ายและมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งที่จะถ่ายทอดความรู้สึกผ่านผลงานอย่างจริงใจ ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะล้วนแสดงออกผ่านความรู้สึกเรื่องราวในใจของตนเป็นสำคัญจึงจะส่งผลและสื่อสารภาษาภาพทางศิลปะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากการศึกษาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ ผู้สร้างสรรค์ได้พบทั้งข้อดีและข้อด้อยในการสร้างสรรค์ อาจจะเป็นประโยชน์ไม่มากนักที่จะกล่าวไว้ในเอกสารฉบับนี้ การเรียนรู้ทดลองกระบวนการทางเทคนิค รูปแบบต่างๆเป็นสิ่งที่ดีที่จะค้นหาแนวทาง เพื่อเข้าไปกระตุ้นความรู้สึกในใจว่ามีความถนัดและความชอบอะไร อันจะส่งผลในการสร้างสรรค์ที่ยั่งยืน ต้องศึกษาค้นคว้าและทดลองให้ชำนาญ เมื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์อาจเกิดข้อผิดพลาด ในการควบคุมนำไปใช้ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและแนวความคิด อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสับสนความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวของผลงานกับตัวผู้สร้างสรรค์ เพราะฉะนั้นควรฝึกฝนทดลองกระบวนการทางเทคนิคให้ชำนาญแล้วนำมาสร้างสรรค์

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

8.3.1 ผลงานวิจัย แผ่นดินแห่งความหวัง สามารถสร้างแรงบันดาลใจเอาไปเป็นกรณีศึกษา แรงบันดาลใจเบื้องต้นความคิดริเริ่มที่จะสร้างสรรค์ผลงาน การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์นี้ผู้สร้างสรรค์ได้ทดลองเทคนิคที่หลากหลายก่อนจะมาเป็นวิจัยนี้ มีทั้งข้อดีและข้อด้อยในการต่อยอด อีกทั้งการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยนี้ยังเป็นการบันทึกอารมณ์ความรู้สึก เรื่องราววิถีชีวิตช่วงหนึ่งของบุคคล การมองเห็นสิ่งที่ดีงามในสิ่งที่แฝงเร้นในความทุกข์เศร้า เพื่อเป็นกำลังใจและเพิ่มความหวังในการดำเนินชีวิต

9. บรรณานุกรม

กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2558). ศิลปะสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิระพัฒน์ พิตรปริษา. (2552). โลกศิลปะ ศตวรรษที่ 20. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.

ชะลูด นิมสม. (2541). องค์ประกอบศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

- บุญทัน เชษฐสุราษฎร์. (2557). **ตำราการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์แนวเรื่องวิถีชีวิตและวัฒนธรรมพื้นถิ่นอีสาน**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- ว.วชิรเมธี และวิกรม กรมดิษฐ์. (2558). **คาถาชีวิต 2**. กรุงเทพฯ : พรินท์ ซิตี้.
- ศุภพงศ์ ยืนยง. (2558). **จิตรกรรมภาพทิวทัศน์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2536). **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ประเพณี**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- อรนลิน สิงขรณ์ และภาวดี เหมทานนท์. (2564). **การบำบัดด้วยความหวังในผู้ป่วยซึมเศร้า: แนวคิดและแนวทางประยุกต์ใช้**. กรุงเทพฯ : สมาคมพยาบาลจิตเวชแห่งประเทศไทย.
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). **แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง**. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2560). **วาดเส้นพื้นฐาน วาดเส้นสร้างสรรค์และภาพร่าง**. กรุงเทพฯ : มีเดียโซน พรินท์ติ้ง.